

ქართული
ლიბრთეკა

ნაკადული

საქართველოს მუზეუმი

სერილი

№ 7

1910

გვირა წარუგანეთის

წესიანი გეგმა

შინაარსი

I—საიდგომო, —დექსი, შ. მღვიმელისა	3
II—ლეო სოფელში, —ვ. თამროშვილისა	5
III—ბაცა და ბაკა, —გიორგისა	11
IV—ბეპინოს ძროხა, —(ფრანგულთ) ფატასა	15
V—სამეცნიერო წერილები: გონიერი მიმუნი, —კატი- სა და ნარჩიტას მეგობრობა, —ოდლა ჭრკელაშვილისა	19
VI—ვირის თავგადასავალი. — XXV შეცდომის გასწო- რება, —(ფრანგულთ) ან. ამაღასვარასა	20
VII— ა) გეომეტრიული ამოცანა, — ბ) რებუსი და აღსნა	24

საბავშვო
საგაზეთო

წილიწადი 80-VI.

№ 7

აპრილი 1910 წ.

თბილისი, ელექტრონის სტამბა წიგნების გამომცემელ ქართველთა აზნაბაგობისა.

შინაარსი

- I—საიდგომო, — დექია, შ. მღვიმელისა 3
- II—ლეო სოფელში, — ე. თამროშვილისა 5
- III—ბაკა და ბაკა, — გიორგისა 11
- IV—ბეჰზინოს ძროხა, — (ფრანკულით), ფატისა 15
- V—სამეცნიერო წერილები: გონიერი მიიმუნი, — კატისა და ნარჩიტას მეგობრობა, — ფელა ჭრედაშვილისა . . . 19
- VI—ვირის თავგადასავალი. — XVII სეკლომის გასწორება, — (ფრანკულით) ან. აშილახვარისა 20
- VII — ა) გეომეტრიული ამოცანა, — ბ) რებუსი და ილსნა . . 24

საალღოეო.

3

ატარბ თამრო ტასტის წინ
დაჯდა ეელშემოდერილი,
აილო დინჯად კალამი,
ასე დაიწყო წერილი:

მოძილოცნიბ ადღეომა,
დიდუდა, გენაცვალეო,
მოძწეინდა უშენოდ ეოფნა,
ნეტავ ენახუდე ძალეო.

დედილოც გვეუბნებოდა,
ჩაძოვა დღეს თუ სვალეო,
ნინაც გიბარებს, დიდუდო,
ლოდინით დაუილალეო.

მარტო ჩვენ როდი უეურებთ,
შენს გზას ბეჯითის ცქერითა,
თოჯნებიც გებრაულობენ
სულ სათითაოდ ჯერითა.

წერილს გწერ ღამე, ისინიც
ჯერ ისევ ფესზე არიან;
მისწერე საევედურიო,
მესვეწებიან ძალიან.

რაც კი ვიცოდით, უაძბეთ,
სათქმელი შემოგველია,
უშენსღანრებოთ, დიდუდო,
აძათთან ეოფნა ძნელია.

დიდ საუვეედურებს გვაძლევენ,
როცა დგებიან დილითა;
წუსელ ტუეილის ზღაპრისთვის
თითქმის შეგვწამეს კბილითა...

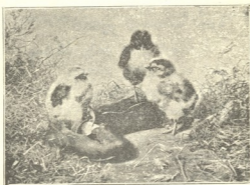
მაქსიმე მასწავლებელი
გვასწავლის კითხვა-წერასა,
რაც აქ ამბები მოსდება,
შემდეგ მოგწერავთ ვეელსა.

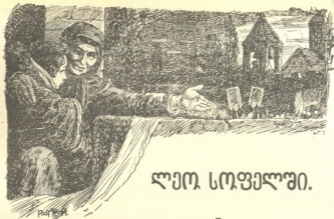
ესლა მეტს ველარსა გწერ
ჩემო დიდედო მეღანი,
დაგკოცნი, დამიკოცნევი
ჩემი ტოლები ვეელანი.

მოკითხვა ჰაწაწა ნინას,
სალამი ძალოს მიძასა;
ჩემს ციცოს, ბაბრია ცუგოს,
კიკოს და ჩლინგის ნიძასა.

დეკნიკოს დედას ლამასსა,
ჯიქან მადლიანს, რძიანსა,
კარის წინ სეუს და დიდ წუბროს,
ბაღ-ბაღჩას უვაუილიანსა.

შ. მღვიმელი

ლეო სოფელი.

I

სატარა ლეოს, დიდის სვეწისა და მუდარის შემდეგ, ძლივს სოფელში წასვლა ედირსა. თუმცა სოფელშია დაბადებული, მაგრამ პატარაობითვე ქალაქში გაზრდილა და სოფლის ავ-კარგისა არა ახსოვს-რა.

აკერ უკვე შვიდი წლისაა, სკოლაშიაც კი დადის, თავის სოფელი-კი არ უნახავს, მით უმეტეს, რომ მოსუცი ძამიდა უოველ წერილში იწერებოდა, ისე ნუ მომკლავთ, ლეო ვერა ვნახო.

ჯერ აღდგომამდის თუმცა შორს იყო, მაინც ლეოს მოუსვენრობა ეტეობოდა და ძალი-ძალ კითხულობდა აღდგომის მოსვლას.

აღდგომამაც ლეოს ხათრი არ გაუტეხა, ფეხი ააჩქარა და ჯვარცმის კვირის სუთმაბათს თითქმის კარზე მიადგა.

სუთმაბათს ლეო დილით ძალიან ადრე გააღვიძეს.

— ადექ, შვილო, ადექ, დილიჯანსე დაგვიკვიანდებათ. აგი იძახდი, დილით ადრე გაძაღვიძეო, — აღვიძებდა დედა.

ლეო ფიცხლავ წამოსტა, ძილში ისეთ ტკბილს სიხმრებში გართულიყო, რომ სოფელი კინაღამ დაჭვიწვებოდა.

— მოდი, ჩქარა ჩაი დალიე, აკერ ვანომ გაბათავა კიდეც, — აქეთ-იქიდან აჩქარებდნენ გათოთხარებულ ლეოს.

— აბა, დედა გენაცვალოს, ვინძლო უქუდო არსად ირბენო, კარგად მოიქცე, ეველასთან ზრდილობიანი იუკე, რომ თქვან, ბგერ ქალაქელია და ჰატიოსან დედამამის შვილიო; კვერცხი ბეგერი არა სჭამო, აუად განდები, მაშიდა არ გააჯავრო, აბა, მშვიდობით!—სამჯერ თუ ოთხჯერ გადაკოცნა დედამ ლეო და უთვალავი დარიცება ზურგზე აჭკიდა; ლეომ ოთხი-ხუთი თუ დაიხსომა.

— ვანო, ე ბავშვი მარტოკა არსად გაუშვა, გაუფრთხილდი, — გამოსძახა ლეოს უფროსს ძმას ძამამ საწოლ ოთახიდან.

— აბა, შენა და ვკ ლეო. შენ იცი და შენმა ბიჭობამ, როგორც გაუფრთხილდები. — ხსლა ვანოს დაუწყო დარიცება დედამ.

— თქვენც დაიწეებთ! ბუბუ-მწოვარა ბავშვი სომ არ არის, რომ ბუბუ მოჭშივდეს?! ისე შივაბბანო და მოვაბბანო, როგორც ბატონი, სსვა რაღა უნდა! — უთხრა ვანომ და წასასვლელად ჩამადანს სელი წამოავლო.

II

— ესეც შენი ბაკურციხე, კოჭლი ვირით გვაცუსცუსე, მაში-დანემო, — სთქვა ვანომ და „ტროიკიდან“ გადმოხტა.

— ქა, ხეძი ლეო, ხეძი ლეო! — სინარულით ნაწევეტ-ნაწევეტად ჩიფჩიფებდა მაშიდა სოფიო. თქმა მეტია, რომ იმის სინარულს ფრთებს ვერვინ შეუკვეცდა.

ხევენა-კოცნას ხანგრძლივი გამოკითხვა მოჭკება, თუ ქალაქში ვინ როგორ არის; დეიდა მაგდანი სომ აღარ ავად-მეოფობს, ლუარსაბს (ლეოს ძამას) შაკიკი სომ აღარა აქვს, ამ საფსულს მაინც არ აწირებენ მოსვლასა და ბეგერი სსვა ამისთანები.

ლეოს თვალში სოფელი უფრო მიმხიდველი და ლამაზი გამოჩნდა, ვიდრე ქალაქი, სადაც არც კონწია ტერუშული

დობეები, არც შვენიერად მობიბინე მინდვრები, არც ვანსკებსა და არც ტყეები, სადაც რბენა და ჰეჰელების დევნა სწორედ სეტარება.

— ახლა არ იტყვი, მაშიდაჩემო, ჩემს წვალეებს?!— სიტყვა ბანსუდ შეუგდო ვანომ მაშიდას, რომელიც ჯერ კიდევ არ მორჩენილიყო იმის გამოკითხვას, თუ ლუარსაბი რას ფიქრობს ჭიაურში თავის წილ ტყის გაუიდვასეო, — ქალაქიდან გამოველით თუ არა, რომელი სოფელიც კი დანახა ამ ჩვენსა ჭკვის-კოლოფმა ლეომ, კითხვით საქმე გამიჭირა, ეს სომ არის ბაკურციხეო.

— მაგრამ ქა, სულ არ დამავიწყდა, მე წაწუქედილს, სომ მშვირები იქნებით, ბიჭებო! წამოდით, წამოდით, შვილო, თქვენსი საყულოც კი ჰურსა სჭამს; თვალეებიც დამიდგება, სულ არ დამავიწყდა?! გოგო, ნინო...ოოო... სადა ხარ, მე განაქრობო, გოგოოო!— გაიცა ბრძანება და ამ ცოტა ხანში ჩვენი ლეო სოფელურ ჰურის უუთ ფერდს ამოივსებს

III

მართლაც და რა ლაშახია განთიადისას ბაკურციხის მიდამო, როდესაც ბნელი, უკუნი ცისკარს უბღვერცს და ბოროტებით ჩუმადა ფშინავს.

სალიტანიოდ მოძხადებულ ხალხის ეიჟინი სომ აორკეცებს ცისკრის შვენებს. საუდრის ხარები, ორი წვრილ სმიანი ხარი, ძალაღ გუმბათში რომ შესკუჭულა, მშვიდად, აუჩქარებლივ რაკრბაკებენ და მთელს სოფელს ქრისტეს აღდგომას უურში ჩასმასიან.

ლეო უკვე ფესხვა; მიიხედ-მოისედა კიდევ სოფელში და აღარაფერი ეუცხოვებოდა; მეგობრებიც-კი გაიხინა. მოსვლის შემდეგ დღეს კუსხალიანთ თედო გაიცნო, მაშიდაჩანთ ჰური-მცნობლის შვილი, და ახლაც ევლოგიასეუდ მასთან ერთად წავიდა.

საუღარი საღსით გაჭედლილიო; ვინ ცინდა რომ იქ ვრეოფილილიოს: რაჭველ მეჭურე გარსეგანინდან დაწეებული ეალა- გინანთ მოხუც თონამდის, რომელიც მეტის სიბერით წელში ოთხად მოკაკულილიო.

თედომ ლეო თავის ტოლს ბიჭებში გარია და ეველა სა- თითაოდ გაბცნო: — ეს ჯავშანანთ სანდროა, ისეთი ლახტაო- ბა იცის, რომ ეოველთვინ დედათ ვირჩევთ, — დაწეო თედომ, — ეს ჰეტრიანთ ნიკოა, ჩვენებურ ბიჭებში ერთი ვერ დაჭკრავს ცურვაში, იმ დღეს კოლაკელი ბიჭები ეველანი დახსუნა. აგე ის დაბალი ბიჭი, ლეო, მანიტანთ ილოა, ისეთ ოროველას დარაკ- რაკება იცის, რომ მეკდარს გაბცოცსლებს. ის კიდე, — მიუთითა თედომ ვარან ვაქსოხედ, — თვალის უძალ, რაც უნდა ძალალი სე იეოს, კენწეოროში შექეცევა, ჰირველი ბუღის ჩამომძლეღია.

ბიჭები კი შემოჭსეყოდნენ გარშემო ლეოს და ება-დაღე- ბულები სინჯავდნენ იმის ტანისამოსს.

ჰატარა ხანს შემდეგ, მორცხვობას თავი ანებეს და ნელ- ნელა ლაპარაკში თითო სიტეეას ურეკდნენ, მერე-კი ენა აიდ- გეს და ბეერი კაი რაბე სთქვეს, რაც ლეოს სრულებით არ სშენოდა. ამ ლაპარაკში ევლოგია გათავდა და ეველანი ლეო- ანთსა წავიდნენ, უკვე დაძეკობრებულები.

ლეო, სისარულით აღტაცებული, რომ ასეთი კაი მეკო- ბრები იმოვა, გულიანად უმასწინმღდებოდა თავის ჰატარა სტუძობებს, რომელნიც ჰასკას მორცხვად სელს ავლებდნენ.

— კარგი, ლეო, ე თეთრი ჰური თქვენ აღარ დაგრჩე- ბათ. — გულმტკივნეულად გაბფრთხილა გულუხვი მასწინძელი მანიტანთ ილომ.

— ეჭ, რას ამბობ, ჩვენ ბლომბათ გვაქვს, განა თქვენ კი არა გაქვთ ჰასკა?! — შეეკითხა გაკვირვებული ლეო ილოს.

— ნწა, ჩვენ ვინ მოკვდა? რა ჩვენი საქმა! — დინჯად უჰასუნა ილომ და რაღაცასედ დაღონდა. აღბად თავისი სა-

ევარელი მამილა მოაგონდა, რომელიც, ეს სამი თვეა, მასწავლებლის სასაფლაოზედ დაპარსეს.

— რატომ არა გაქვთ? — კიდევ შეეკითხა ლეო.

— ჩვენ გლეხები ვართ, მამა-ჩემი მოკვდა, თუთრს ჰურს ვინ მაჭმევს? ვე თავადიშვილების საჭმელია. — ამოსვრით განმარტა ილაო.

დანარჩენებიც, თანსმობის ნიშნად, განუშეუდიერენ.

IV

— სომ კარგად იმსიარულე, ჩქო ბიჭიკო? — შეეკითხა სირბილისაგან აწითლებულს ლეოს მამიდა აღდგომა დღეს საღამოთი.

— ძალიან, ძალიან, მამიდა, მაგრამ... — აქ სიტყვა გაუწედა.

— რაღა მაგრამ?

— მანიტანთ ილა-კი ძალიან დაღონებულია.

— ვინ მანიტანთ ილა? — შეეკითხა მამიდა.

— აი, ნენეს ბიჭი, — აუხსნა კულ-მაგიწე სოფიოს ნინო ზოკომ.

— ძალიან, ძალიან დაღონებულია, საწუალს მამაც კი მოჭკვდომია. რა საწულები არიან, რომ იცოდე მამიდა. ქვებიც კი არა აქვთ, ვიღაც კზირს წაურთმეკია. — მოუთხოვდა ლეო.

— მერე, რა ვქნათ, შვილო, მაგათთანა ღარიბი ათასია. — განაწვეურინა სიტყვა მამიდა.

— მამიდა, ძალიან გიყვარვარ? — დიმილით შეეკითხა ლეო მამიდას.

— მამ ვიღა უნდა მიყვარდეს?!

— თუ გიყვარვარ, ერთი რამ რომ გთხოვო, ძალიან ადვილი, ძალიან, ამისრულებ? — ეღრმეებოდა ლეო.

— მითხარ, რა არის? იქნებ ავისრულო?!

— რა და ის, რომ ილაპარაკებოდა ორი მანეთი მისცე. ორი მანეთი მანეთი ჰქონდათ და სწორედ და ქვაბი წაურთმევიანათ. აბა, მამიდა, ჩვენ რომ ქვაბი არა გვქონდეს, კარგი იქნება?! იმ ორი მანეთით ქვას გამოართმევენ და იცი, მამიდა, როგორ დაგლოცვენ? შენი ჭირიძე, ჩემო მამიდა, ჩემო კარგო, უარს ნუ შეტევი. — ეხვეწებოდა ლეო.

მაგრამ მამიდა მალევე სულ-მოჭერილი ქველ-მომქმედი გამოდგა.

კიდევ ბევრი ხეწონა. მუდარა დასჭირდა ლეოს; ვანოს ჩარევაც კი გახდა საჭირო, რომ მამიდას თავის ძველ, ომარსნის სკიფრიდან ორი მანეთი ამოეღო.

დაწოლისას ლეოს სინარულს ბოლო არ უჩანდა, რაკი მამიდა დაითანხმდა, მაგრამ ის კი ვერ გაეგო საწყალს ბავშვს, თუ კლესებს აღდგომას რატომ ჰასკა არა აქვთ.

ვ. თამროშვილი

გაცაცა და გაპაპა.

ქვევც კარგად იცით, ჩემო ზეტარა მკითხველ-
ლებო, რა კარგია გასაფხული სოფელში. სა-
ძირის სუსხით დასუსტებული ბუნება, თით-
ქმის ცოცხალ-მკვდარი, კვლავ იღვიძებს...

აგერ გაიღვიძა კიდეც, აღსდგა მკვდრეთით!

აბა, გადაჭხედეთ მინდორს, რა კარგია ამ დროს: მწვანედ
აბიბინებულა, ათასფერ ევაზილებით აწრელებულა! ფერბდ-ფე-
რადი ჰეჭელები დაფრიალებენ, დაჭხარიან ევაზილებს, მათსა-
ვით წრელებს და ლამაზებს.

აგერ ტორთლამ გააპო ჰეპერი და ისარივით ავარდა ზე-
ვით, ზეცისკენ...

— ამწი, ამწი, სანთელ-საგმეველი მომაქვს! ამწი, ამწი,
სანთელ-საგმეველი მომაქვს!... იქიდან რომ დაეშვება, მორთავს
სოლსე:

— მოგატყუე მე...ე... მოგატყუე მე...ე!... მაგრამ ასლა
„მოგატყუე“-ს აღარ იძახის: სვალ აღდგომაა, და თითქოს
ისიც გრძობს ამ დიდის დღის მოახლოვებას! ერთს წუთს
გაჩერდება ჰეპრში და იქ მშვენიერს სიმღერას უგალობებს ამ
ღამაზ ბუნების გამჩენს; მერე დაეშვება ისევ ძირს და თავის
საუვარელს მინდორს მიუაღერებს.

საქართველოს
საბჭოთაო
საზოგადოებრივი
მეცნიერებათა
აქადემია

ასლა გადაავლეთ თვალი ტვეს. როგორ გადაფურქნებდა მწვანე, ნორჩი ფოთლებით შექოჩრილა. აქა-იქ მოსწანს თერთხად, ბამბასავით გადაწენტილი, აუვაკებული სეები. მოისმის საამური ჭიკჭიკი, მძვენური გალობა სსვა-და-სსვა ფრინველისა...

მაგრამ რაღად დაგვაფიწვდა ჰატარა ნაკადული, მინდორში ევაილებს შუა რომ მობუტბუტებს, მოჩქრიალებს! ლამაზ ევაილებს თავი დუხრიათ, შიკ კეკლუცად ჩაიციქრებიან და მის ანკარა წვალში, როგორც სარკეში, თავს იწონებენ. ნაკადულიც გრძობით უამბობს საოცარს ზღაპრებს, თავის თავგადსავალს...

აი, სწორედ ამ მინდორში, ამ ნაკადულთან მოსწანდა ჩვენი ჰატარა „ბაცაცა“ და მასავით ჰაწაწა ბაკაკა.

„ბაცაცა“-კი არა, მისი სახელი ბასა, ანუ ბასილი იყო, მაგრამ, როდესაც ჰკითხავდა ვინმე: „შენ რა გქვიან“-ო, ეტყოდა ხოლმე: „მე ბაცა მქვიან“-ო. ამიტომ ამსწანაკები „ბაცა“-ს და „ბაცაცა“-ს ეძახდნენ. ბაცაცას ბიბა მეცხვარე იყო და იმან გამოუგზავნა სააღდგომო საჩუქრად თავის მძინწულს, იმასავით ჰატარა, მაგრამ კოსტა და ცქვიტი, თეთრი ბატკანი.

ეს განდღათ ბაცაცას განუშორებელი ამსწანაკი, მისი მეგობარი ბაკაკა. ბაკაკას ქოჩორი წითლად შეუღებეს ახალფერთა და მით უფრო გააკოხტავეს. არა თუ დღე, დამეცაკი არ შორდებოდნენ ერთმანეთს ჩვენი მეგობრება. ბატკანიც ისე შეჩვიდა თავის ჰაწა ჰატრონს, რომ, თუ ერთს წუთს ვერსად დაინახავდა, ბღავილით აიკლებდა იქაურობას. ჰატრონიც, რასაკვირველია, ერთგულად უვლიდა თავის მეგობარს: მინდორში ამოვებდა, წვალს ასმევდა, ხშირად აბანებდა.

მაგრამ ასლა, აღდგომის შაბათს, ორივენი რაღაც მოწვენილები არიან. ბაცაცამ იცის, რომ მისი ბაკაკა ამაღამ უნდა დაკლან, უნდა გამოასალმონ წუთი სოფელს. აი, სწორედ ამიტომ არის დაღონებული; ბაკაკამ თუმცა არაფერი არ

იცის, მინც თითქოს ჰგონობს თავის ზატრონის მოსწონებლობას და ამასაც მოუწვევია.

— ჩემო ბაკაკავ, ამაღამ სინი-სინი უნდა გიეონ... აი, აქა... ე მაგ ეელში!..

— ბევრი ვესვავუე მამას—ნუ დაველაგოთ მეტი, მაგრამ არ გამიგონა, უნდა დაველაგო...

ზატარა ხანს დაუიქრებული უცქეროდა ბაკაკას, უცებ რაღაც მოაგონდა და სინარულით მადლა-მადლა სტომა დაიწყო.

— ნუ გეშინიან, ჩემო ბაკაკავ! — მიუბრუნდა თავის მეგობარს: — უთუოდ გადაგარჩენ...

ბაკაკამ რომ დანიხსა თავისი მადლა-მადლა მსტომი ზატრონი, ისიც შეკუნტრუშდა, შეითამაშა და გაეშვა მინდორსკედ. ხან ბაკაკა დასდევდა ბაცაცას და ხან ბაცაცა—ბაკაკას. ნამდვილი დოღი გაიძარტა.

ჯერ კარგად შებინდებული არც-კი იყო, რომ ჩვენი ბაცაცა სადღაც მიიწარებოდა. თან რისდევდა მისი ბაკაკაც. იმავე სოფელში, მაგრამ ცოტა მოშორებით, სცსოგრობდნენ ბაცაცანთ ნათესავები. აი, სწორედ აქეთ მიიწარებოდნენ მეგობრები.

აკერ ჩუმად მივიდნენ ბოსლის კარებთან. ბაცაცამ მძიმედ შეაღო კარები და თავის ბაკაკა შიგ შეაგდო იმათ ცხვრებთან. მერე ისევ მძიმედ მოსურა კარები, ჩუმად გამოიარა ესო და მოჰკურცხლა მინისკენ.

კარგა დაღამებული იყო, როდესაც ბაკაკა მოიკითხეს; რა თქმა უნდა, მის დაკვლას აზირობდნენ. მაგრამ დასეთ მათს განცვიფრებას!.. ბაკაკა აღარსად არის...

აქეთ ემებეს, იქით ემებეს, მაგრამ ვეღარაფერი გაიგეს. ბაცაცამ, რასაკვირველია, გადაჭყუიდა:

— მე რა ვიცი, რა იქნა, მე არ მინახავს...

აღდგომა დღე რომ გათენდა და ბაცაცა თავის მამას ეკლესედ მოეხვია, მაშინ უამბო ეველაფერი, რაც ჩაიდინა. მაშამ

ბნატობა და უთხრა. „კარგი, შეილო, აღარ დავეკლავ შენს კაკას, დევესენ, გაიზარდოს“-ო.

აღდგომა დღეს, ნაშუადღევს, ხალხი ბლომად მოგროვილიყო ეკლესიის მოედანზე, იდგა სიცილ-კასკასი, სიმღერა, ახლად შესვედრილები ერთმანეთს ულოცავდნენ:

— ქრისტე აღსდგა! ჭეშმარიტად! ერთს ჯგუფს კავშირთა ცეკვა-თამაში და საღამურის საამურს სმასედ უვლიდნენ ლეკურს.

იქვე ცოტა მოშორებით თავი მოეუარათ ჰატარა ბიჭებს, იდგა უიენა, და წითელ კვერცხების გახურებული ჩახა-ჩუსი.

მაგრამ ეს რომელია, წითელ-საღამათა ჰაწაწა ბიჭი, მუაში რომ ჩამდგარა? გაუაციცებით არჩევს თავის წითელ კვერცხებში ძალიან მაგარს კვერცხსა, რომ თავის მოწინააღმდეგეს გაუტეხოს კვერცხი.

ეს გახლავთ ჩვენი ნაცნობი ბაცაცა. აკერ მისი ბაკაცა, რომელიც ბიჭების ჯგუფს გარშემო ურბენს ბღავილით, რადგან ვერ მიუგნია თავის მეგობრისათვის... ჩვენი ბაცაცა ძლიერ განარბებულია. თავისი მეგობარი სიკვდილს გადაარჩინა!

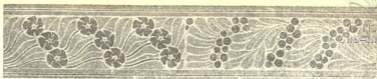
თქვენც გისურვებთ განარებას, ჩემო ჰაწაწებო!

ქრისტე აღსდგა!

ვიორგი

ბეჰჰინოს ძროხა.

(ფრანგულით.)

ორტინა-დამჰესსო ერთი ჰატარა და მეტად მძვე-
ნიერი ქალაქი. გაშენებულია ტიროლის სა-
მხრეთ ნაწილის განაპირას, სწორედ იქ,
სადაც ამაღლებულა ბუძებურაზ ალპის მთათა
სალი მწვერვალები. ამ მთის ერთი უღელ-
ტეხილი, სახელად „კროდადალაგოს“, ქალაქს
დაჭურებს და იმის მწვერვალთა ნაკვეთები მოგრძო გრესი-
ლივით იუურება ლაქვარდ ცაზედ. ამ მთის ძირას გადაშლი-
ლია ვეებერთელა, მწვანედ მობიბინე მინდორი, სადაც ჰატარა
მწვემსი ამოვებს დიდძალ ნახირს. აქვე მახლობლად მდებ-
რეობს ჰატარა ტბა, რომლის ცივ და ანკარა წებლში საამუ-
რად გამოსწვივის მაცოცხლებელ მსის შუქი. გარშემო ვეელ-
კან იდუმალი სიჩუმე და მუდროებაა, მხოლოდ ზოგჯერ ამ
მუდროებას არღვევს სალ კლდიდან ჩამოვარდნილ ქვის სმა-
ურობა, ან ჰაწია მწვემსის თავისებური სმაურობა. აგერ საში
თვე ექნება, რაც ეოველოთვის დილა ადრიან ჰატარა მწვემსი
ერკება თავის სამწესო ნახირს ამ ტრიალ მინდორზე სამოვ-
რად. ამ მწვემსს სახელად ერება გიუსეჰჰჰ სეგალა, სოლო მეტ
სახელად გიზეჰინო. უურო სძირად კი ბეჰჰინოს ეძახდნენ. ნა-
სირში იყო არა ნაკლებ ორას სულის საქონლისა. ბეჰჰინო
ჰატარობიდან ჩრდილოეთ იტალიაში იზრდებოდა; ეს ქვეყანა
მეტად ღარიბი და მოუსავლიანია, კორტინა-დამჰესსოს მიდა-
მო კი მდიდარი და ნოყიერი, ამისათვის ბეჰჰინო საში თვეა

რაც აქ მოვიდა, უნდოდა ემოცნა რაიმე სამუშაო და ამით ური სარჩო მოეპოვებინა.

— იქონიეთ მოთმინება, — ეუბნებოდა ჰატარა ბეჰნო თავის მშობლებს, როცა ეთხოვებოდა, — ფულს, რასაც ვიშოვნი, სულ შევინახავ, სახლში რომ დაებრუნდები, ერთს პროსას ვივიდი.

ბეჰნომ თავისი დანაპირი კიდევ შეასრულა: თვეში იღებდა ორმოც ფრანკს და ამ ფულს უკლებლად ჰატარა ერთი ინახავდა. ბინა-სადგომი გულკეთილ ბეჰნოს არ ჰქონია; სან ერთ კალოზედ ათევადა ღამეს, სან მუორეზედ. ქალაქის მკვიდრთ სამინლად უევარდათ ბეჰნო, მოსწონდათ მისი სიმამაცე და მუდამ მსიარული სხე-სასიათი და, რასაკვირველია, ასეთ მცირეოდენ სტუმართ-მოეგარობას არავინ დაუევიდრდა.

ბეჰნოს ჩვეულებრივი სადილი იყო ჰური, ვველი, მოსარმული სიმინდი და წაბლი. საზრდოს სასეიდელ ფულის სამოვრად რამდენისაჲ საათის განმავლობაში მარტოდ-მარტო წამოჯდებოდა ხოლმე კორაზედ, ქსოვდა წინდებსა და მიჭქონდა გასასეიდად. ჰატარა მწეემის საქმე კარვად მიდიოდა; უკვე ჰქონდა მოგროვებული საკმაო თანხა. იგი უკვე ჰატრონი იყო ას სამოცის ფრანკისა.

— ერთი ასეთი საფხული კიდევ და შეიძლებ პროსის ვიდვას, — ეუბნებოდა მწეემს ბეჰნოს ლუივი ზანეტი, რომელიც მეგოდრობას ეწეოდა. ამ სიტყვებს დიდის აღტაცებით და დიმილით ისმენდა მიქაელა ზანეტი, ბეჰნოს ჰატარა მეგობარი ქალი; ეს სიხარული და თანაგრძობა უფრო ნათლად ინატებოდა მის ნორჩ ჰირ-ბაკეზედ, საიდანაც მოსჩანდა ორი წეუბა მარგალიტოვით კბილებისა.

რასაკვირველია, ბეჰნოც სიხარულით ფხვსე აღარ იდგა: დასტოდა, მღეროდა მშობლიურ კილოზედ სიმღერასა და თან გაიძახოდა:

„მოთმინება“!... ეს იყო მისი საუვარელი სიტყვა-მხატვრული, — მოთმინება!... მძიმეა ხოლმე ჰირველ ნაბიჯის გადაღება! როცა შევიქნები პატრონი ერთის პროზისა, მეტყე თორმეტის ეოლაც შემეძლება, შევიქნები დიდი ფერმერი... მიქეულა კი ფერმერის ცოლი იქნება.

ვევლანი მსიარულობდნენ და იცინოდნენ გულწრფელად. მსიარულება და გულიანი სიცხელი განსაკუთრებული თვისებაა მღაბიო ხალხისა, რომელთაც ნამდვილად უუვართ ერთმანეთი; მართლადაც მეგოდრეს სახლობა ბეჰნინოს თავის ოჯახად მიახნდა; ეს ოჯახი ბეჰნინოს, როგორც საკუთარს შეიღს, ისე უუურება.

ბეჰნინო ეოველ დღე დილა ადრინან ადიოდა კროდაღაღაგოს მთაზე და დაღამებისას უკან ბრუნდებოდა ხოლმე. ერთხელ ბეჰნინომ იქ 12 საათი დაჭყო; ის-ის იყო დაძვებოდა, მოუვარა ნახირს თავი და სახლში წამოსვლა დააპირა. ამ დროს ველ-მინდორის შუაგულიდან სასარელი ზარის ხმა შემოესმა. ეს ხმა რაღაც არა ჩვეულებრივი იყო. ბეჰნინო ერთ ხანად სმენად გადაიქცა, უნდოდა გაეგო, საიდან მოდიოდა ეს ხმაურობა და ან რის მომასწავებელი იყო. უეცრად მოაგონდა, რომ ამ ხაირი ზარის ხმა ცეცხლის გაჩენის დროს გაეგონა. დიად, ეს ზარის რეკა ამცნობდა ხალხს, რომ მათი თანამოძმენი განსაცდელში არიან, რომ ერთ-ერთ მათგანს უბედურება ეწვიან. გულ-ნაღვლიანი ბეჰნინო ავიდა ერთ მთის მწვერვალზე, საიდანაც კორტინა-დამქსუო საკმაოდ მოსჩანდა, და საღამო ქამის სიბნელეში გადრჩია ბარად მოწითანო წერტილი. ერთ წამს ცნობის-მოვეარეობით კიდევ ეალურსებოდა ამ ხურათს; ბოლოს უეცრივ წამოიძახა:

— დმერთო ჩემო!...

წარმოიღვინა, რომ ცეცხლი მძვინვარებდა სწორედ იმ მიღამოში, სადაც მისი მეგობარი მეგოდრე ზანკტი სცხოვრობდა.

დაუსტვინა თავის ქოფაკს, მოუუარა ნახირს თავი და მოკვდა. გზით მთიდან მირს ჩამოეშვა. ავორებულ ქვეშ მის ფეხ-ქვეშ რახა-რუხი გაჭქონდა. ძროხებიც მორბოდნენ და სმაურობით მონავარდობდნენ თავდაღმართში, ძაღლი, დამფრთხალი ასეთის არა-ჩვეულებრივის სირბილით, საძინლად ვეფუდა, მაგრამ ბეჰ-ზინო უურადლებას არ აქცევდა იმის ვეფას, ჩქარის ნაბიჯით წინ მიეშურებოდა.

ბნელი ღამე იყო, მაგრამ არავითარ დაბრკოლებას არ ვერდებოდა და სანქაროდ მოეშურებოდა; არ გასულა ნახევარ საათი და ბეჰზინო ქალაქში შევიდა. ღთრთოლებულის სმით კიდევ დაგვიტანა ერთ გამელელს:

— ვინ იწვის?

— სანექტი, — იყო ზასუსი.

— ღმერთო მოწვალეო!...

კიდევ ერთი წაბი და ბეჰზინომ უბედურს ადგილს მიაღ-
 წია.

ფატი

(დასასრული იქნება)

სამეცნიერო ზერილები

I

ზონიერი ბაიშუნი.

(თარგმანი)

ონადირემ თოვი ესროლა შაიქენს. თოფ-ნაკრავი შაიქუნი გამოუთქმელის სისწრაფით დაეშვა დაბალ ტოტზე, კაცს ეგონებოდა, მონადირეს უნდა ეცესო, მაგრამ შესდგა, წენარად მიიღო ჭრილობაზე სელი და სისხლში მოსვრილი სელი მონადირეს დაანახვა. ამის მნახველ მონადირეს ისე

შესძაგდა თავისი საქციელი, რომ ამ დღიდან შაიქულებზე ნადირობას თავი დაანება. მკვდარი შაიქუნი მოიტაცეს შაიქულებმა და გააქციეს.

II

კატისა და ნარ-ჩიტას მამობაობა.

კატა და ნარ-ჩიტა დამძობილდნენ. როდესაც ნარ-ჩიტა შეაჯდებოდა კატას სურკზე, ეთამაშებოდა და ესუმრებოდა, კატას დიდი სიამოვნება ეტეობოდა. ერთხელ ჩვენი ფისო, გაჯავრებულნი, სწრაფად ეცა თავის ზაწია მკვობარს, დაჯულო კბილი, კრუტუნითა და ფსუკუნით აჯარდა კამოდზე. ზატრონმა მორთო ევირილი, ჩიტა დავაგდებინოვო. მაგრამ ოთახში ზატრონმა სხვათა კატა დაინახა და მაშინვე მიუხვდა თავის ციცუნის საქციელს: თურმე თავისი ზაწია ამხანაგი სხვათა კატის გაუმაძღრობის მსხვერპლად არ გაჭსადა.

ოლა ჭრელაშვილი

პირის თავგანსაკვანთი

XXV შვიდობის განხორბა

ანამ ვუქრობდი, თუ რა შესიამოვნებინა ოგიუსტისთვის, ეძაწუღლები მომიხსლოვდნენ, საცა ვძოვდი. ოგიუსტი-კი შორიდან უნდობლად მიუურებდა.

ბიერ. დღეს ეცსელება და არა დირს სასეირნოდ წასვლა. ისევე ამ წაღაში ვი-

ვით და სრდილში ვისეირნოთ.

ოგიუსტ. ბიერ, მართალია, ჩემ მძიმე ავადმყოფობის უკან ძალიან სუსტადა ვარ და ძაღვ ვიღლები სოღიყე...

ვენრიხ. მკონი კადიშონსე გაჯაურებული სარ, რადგან ეე იყო მიხეზი შენის ავადმყოფობისა.

ოგიუსტ. არა მკონია განკებ ჩაედინოს, უთუოდ დააფთსო, შეაძინა რამე, იმისთვის შესტა და გადმოძაგდო, ასე რომ სულაც არ შეჯავრება, მსოლოდ...

ბიერ მსოლოდ რა?

ოგიუსტ, (გაწითლებული). აღარ შეჯავრები იმაზე.

ამ საბრალო ეძაწვილის ასეთმა ახრმა ძალიან ღმობიერებაში მომიეჯანა, და უფრო ვნანობდი, რომ ისე ცუდად მოვექცეი. კამილამ და ძაღვენამ სთქვეს: მოდიოთ მხარეულობა ვითამაშოთო. გააკეთეს ბაღში ქურა; აკრიფეს სმელი ფინსი, შემოიკრეს წინსაფარები და შეუდგნენ საჭმელების გაკეთებას; ოგიუსტ და ბიერი ამტვრევდნენ ფინსს და უკეთებდნენ. მანამ ცეცხლს მოუკიდებდნენ, ჰუქრობდნენ, რა გაკეთებინათ.

შე ერობო კვერცხს მოვწვამ, — სთქვა კამილამ.

მადლენა. მე უავის კრემს გავაკეთებ.

ელიზა. მე კატლეტებს.

ბიერ. მე ვინეგრეტს.

ვენრიხ. მე კარტოფილის სალათას.

ჟაკ. მე მარწვეს ნაღბით.

ლუი. მე ჰურსე კარაქს წაუსვამ.

ვენრიეცა. მე შაქარს დავსაუამ.

ჟანა. მე ბალს დავაწუობ.

ოგიუსტ. მე სუფრას გავშლი, ჰურს დაჰჭრი, ღვინოსა და წვალს დაუდგამ და ეველას გამსახურებით.

ეველანი გაემართენ სამხარეულოსკენ; კამილამ წამოიღო კვერცხები, კარაქი, მარილი, ჰილზილი და ტაუა.

კამილა. აბა, ოგიუსტ, თუ შეიძლება, ცეცხლი აგვინოე, რომ ერბო კვერცხი მოვწვა.

ოგიუსტ. სად დავანთო?

კამილა. ქურაში. ჩქარა, აბა, კვერცხები კიდევ დავტყე.

მადლენა. ოგიუსტ, ოგიუსტ, აბა, გაიქცე სამხარეულოში, უავა მომიტანე კრემისთვის, ჩქარა, გეთაუვა.

ოგიუსტ. ჯერ კამილას ცეცხლი უნდა დაუნთო.

მადლენა. არა, ეკ მერე, ჯერ უავა მომიტანე, მეჩქარება.

ოგიუსტი სანქაროდ გაჭქანდა.

ელიზა. ოგიუსტ, ზედადგარი და ტაუა მომიტანე კატლეტების მოსაწვავად.

ოგიუსტმა ის იუო უავა მოიტანა და სელჰოორედ გაჭქანდა.

ბიერ. ზეთი მინდა ვინეგრეტისთვის.

ვენრიხი. მე -- მძარი სალათისთვის. აბა, ჩქარა, ოგიუსტ, მძარი და ზეთი.

ანლა ამეებისთვის გაიქცა ოგიუსტი.

კამილა. ცეცხლი აგრე დამინთე, ოგიუსტ? კვერცხი ათქვეფილია და სომ წამინდება ერბო-კვერცხი.

ოკიუსტ. ბევრჯერ კამეზავნ-კამომეზავნეს და აღარ მოგვს
 როგორ ცეცხლის დანთება.

ელიზა. ჩემი შედადგარი სადღაა, ოკიუსტ, დაგავიწყდა?

ოკ. არა, მაგრამ ვეღარ მოვიცალე.

ელიზა. ჩქარა, ოკიუსტ, თორემ კატლეტების მოწვას ვე-
 ღარ მოვასწრობ.

ლუი. ერთი დანა მომიტანე, ოკიუსტ, რომ ჰური დავ-
 თალო.

ქაკ. მე შექარი არა მაქვს მარწვევისთვის; აბა, ჩქარა და-
 მინავე, გენრიეტა.

გენრიეტა. ვნაუჯ, რაც შემოდლიან, დავიღალე, ჰატარა და-
 მასკეზე, მომწეურდა კიდევ!...

ენა. ჯამე ბელი, მეცა მწეურიახ.

ქაკ. მეც გემოთი ვნახამ, ჰირს გავისველებ.

ლუი. მეც მომწეინდა ჰურსე კარაქის გლეხა, ერთი მეც
 ვნახამ გემოთი.

და ოთხივე ემაწე-ლი შემოესვივნენ ბლის კალათას.

ენა. დავსნდეო, უფრო დავისვენებო.

ისე ლამაზად გაისველეს ჰირი, რომ მთელი კალათი დაა-
 ცაროვლეს, მერე ერთმანეთს შეჭხედეს მწეხარებით.

ენი აღარა დარჩა რა, გენრიეტა გაგვიჯავრდება.

ლუი. ღმერთო, ღმერთო! ეს რა მოგვივიდა?

ქაკ. აბა, კადიმონი მოვიმსოთ, იქნება გვიშველოს რამე.

ლუი. კადიმონც რას მოგვსმარება, სომ არ გაახენს ბაღს,
 როდესაც სულ შეეჭამეთ.

ქაკ. სულ ერთია. კადიმონ, ჩემო კარგო კადიმონ, გვი-
 შველე რამე, ჰხედავ ამ ცარიელ კალათას, უცადე აგვიმსო.

მე იქვე ახლოს ვიდექი ამ ოთხ მსუნაბთან; ქაკმა გამო-
 მიწვიდინა კალათა, დავსუნე კალათს და წავიდე სამსარეულო-
 ში, სადაც ვნახე კალათით ბელი, ავიდე კალათა და წამოუ-
 დე ემაწვილებს, დაუდგი შუახე. ისინი ისხდნენ და ნაღვლია-

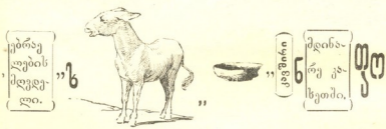
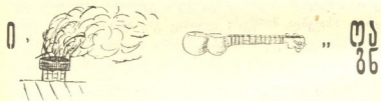
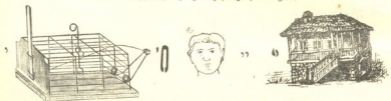

გეომეტრიული ამოცანა

□ □ □ □ ისე გადასხ-გადმოსხით ეს ოთხი ოთხ-კუთხედი, რომ სუთი ოთხ-კუთხედი მიიღოთ.

რ ე ბ უ ს ი

(წარმოდგენილი დ. კარბელაშვილის-მიერ.)

მე-6 №-ში მოთავსებულ რეზუსის აღსნა:

როგორც ერი ისეთი ბურთი.

გამოცანების აღსნა:—1. წელიწადი,—2. კაცის ღანდი.

ნაკადულის რედაქციაში და წ. კ. საზ.

მაღაზიაში იუიღება შემდეგი წიგნები:

ზღაპრები, ვილჰელმ და იაკობ გრიმისა, ნაკა-
დულის რედაქციის გამოცემა, ფასი . . 30 კ.

სომხის თავ გადასავალი, თსულება მარკ-
ტვენისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქ-
ციისა, ფასი . . . . . 50 კ.

რას გვიამბობს ოთახი, თსულება ავუნა-
რიუსისა, გამოცემა ნაკადულის რედაქ-
ციისა, ფასი . . . . . 20 კ.

მიიღება ხელის მოწერა

1910 წლის იანვრიდან 1911 წლის იანვრამდის.

საქმაწვილო სურათებიანი ჟურნალი

ნაკადული

წელიწადი მთავრდება

წლიურ ხელის მომწერლებს მიეცემათ:

24 წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ — მცირე წლოვანთათვის **12** წიგნი ჟურნალი „ნაკადული“ — მოზრდილთათვის.

გარდა ამისა 1910 წლის ხელის-მომწერლებს პრემიად მიეცემათ:

- I. დედაიწა და კუდიანი ვარსკვლავი, — ზღაპარი ეკვლავისა და სურათით. — II. მარჯნები, — ზღაპარი ეკვლავისა ოთხი სურათით.
- III. თორმეტი და, — ზღაპარი ეკვლავისა ერთი სურათით. — IV. ძარ-თული მხატვრული ასოები კუბიკაზე.

ჟურნალს ხელმძღვანელობს მწვეს სკანკებოდ არჩეული სარედაქციო კომისია.

ფასი ჟურნალისა: წლიურად ხუთი მანეთი. ნახევარს წლით სამი მან. სამწევარ კარჯად: წლიურად შვიდი მანეთი. ნახევარ წლით ოთხი მან.

მცირე წლოვანთათვის 24 წიგნი სამი მან. — მოზრდილთათვის 12 წიგნი სამი მან. — ხელის-მოწერა შეიძლება წლიურად და ნახევარი წლით. ფულის შემოტანა შეიძლება ნაწილ-ნაწილად.

ხელის მოწერა მიიღება:

- 1) „ნაკადულის“ რედაქციაში, გოლოვინის პროსპ., ზუბალოვის სახ., № 8, ყოველ-დღე 9—2 საათ., სამშაბათობით საღამოთიც.
- 2) წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების წიგნის მაღაზიაში, სასახლის ქუჩა, სახლი თავად-აზნაურობისა.

ნაკადულის რედაქცია სთხოვს ხელის-მომწერთ:

ვისაც ჟურნალის ნომრები დააკლდება, მიმართონ აგენტს ანუ რედაქციას, არა უგვიანეს ერთის თვისა.

რედაქტორი ნინო ნაკაშიძე

გამომცემელი: თბვ. პ. ი. თუმანიშვილი.